

for de to nævnte Banker. Havde vi den Gang vidst, hvad vi senere have faaet at vide om dem, er det dog vist et stort Spørgsmaal, om ret mange af os i denne Sal havde givet Lovgivningsmagtens Garanti for disse Institutters Sikkerhed.

Men henset til det, jeg her har sagt, kan det ikke være Tvivl underkastet, at naar Flertallet i Udvalget i sin Betænkning meddeler, hvorledes Vilhelm Lassen høstede enstemmig Bifald fra alle Sider, saa maa det staa fast, at dette Bifald ikke blot ikke vilde have lydt fra alle Sider, men at det ikke vilde have lydt fra nogen Side, hvis det havde været oplyst og bekendt for os, hvad det var, vi den Gang indlod os paa, at vi gik ud og vovede 10 Millioner af Statens Penge som Garanti for noget, vi som Statsmyndighed ikke kunde have Sympati for og ikke kunde have Lyst til at hjælpe.

Men den Lov, vi vedtog, maa vi staa ved, og vi maa betale, hvad den koster. Vi kunne ogsaa gaa med til at betale mere, men vi kunne ikke udvide Loven saaledes, at vi med fuld Bevidsthed tage det op i Loven, som vi som Statsmyndighed maa afsky, for at sætte Statens Garantistempel paa det. Det kunne vi ikke gøre. Dertil have vi nok den formelle Myndighed, men det vilde være for skadeligt for Statens Interesser til, at vi med aabne Øjne kunde foretage os noget saadant. Gennem Loven af 15. Februar 1908 fik Vilhelm Lassen Lov til ved Statens Repræsentanter i Bankkomiteen at garantere for Grundejerbanken og Detailhandlerbanken. Men enhver Udvidelse der udover er og bliver lovstridig, indtil den lovfæstes ved en ny Lov. Dette Forhold har slet ikke været skjult for Bankkomiteen. Det er ikke saaledes, at Statens Repræsentanter have lovet noget overfor Bankkomiteen, som denne har ment, at de havde Bemyndigelse eller Ret til at love. Jeg minder i denne Sammenhæng om Finansministerens bekendte Brev til Bankkomiteen af 10. Marts 1908. I selve dette Brev siger Finansministeren udtrykkelig, at han giver sine Embedsmænd Bemyndigelsen til at love paa hans Vegne, men alt under Betingelse af Lovgivningsmagtens Samtykke.

Men ogsaa før dette Brev har der fundet Forhandlinger Sted om Udvidelse af Bankgarantien udover, hvad Loven af 15. Februar 1908 hjemler. Der er af den foregaaende Taler blevet gjort opmærksom paa det mærkværdige Forhold, hvorunder denne Lov af 15. Februar 1908 kom til at

foreligge her paa Rigsdagens Bord. Det blev af Statens Embedsmand i Bankkomiteen meddelt, at Loven var under Forberedelse, og den samme Embedsmand meddelte samme Dag, at han ønskede, at Laanekassen ogsaa skulde ind under Bankkomiteen, altsaa ind under Loven. Der blev ikke sat nogen Bestemmelse om Laanekassen ind i Loven, skønt det den Gang for Finansministeriet var vitterligt, at Laanekassen var insolvent og trængte til Garanti, og at man agtede at inddrage den derunder. Dette er en Maade at bære sig ad paa overfor Rigsdagen og Lovgivningsmyndigheden, som jeg ikke kan være med til at sanktionere. Jeg vil bede ærede Medlemmer lægge Mærke til, hvad der skete i Bankkomitémødet den 3. Marts 1908. Da var Loven af 15. Februar lige udkommen. Den lille Laanekasse var ikke tagen med i den Lov, skønt det forinden var klart, at den var insolvent, og skønt Statens Embedsmænd i det skjulte havde foreslaaet Garanti for den. Den 3. Marts foreslog Statens Embedsmand i Bankkomiteen, at Den lille Laanekasse skulde have Garanti, og at dette skulde ske indirekte gennem Bankerne med Rekurs til Komiteen. Med Rekurs til Komiteen — det vil ikke i Banksproget, men i almindelig menneskeligt Sprog sige, at Staten og de 5 Hovedbanker, der danne Bankkomiteen, bære halv Skade, Halvdelen hver. Den anden af Statens Embedsmænd, nemlig Formanden i Bankkomiteen, foreslog, at de 5 Hovedbanker skulde garantere overfor Offentligheden, og at Komiteen atter skulde garantere overfor Bankerne, og han motiverer det med, at de maa ikke offentliggøre noget, der er i Strid med Garantiloven. Det er rigtigt; det maa de heller ikke. Men lige saa lidt som de Herrer maa offentliggøre noget, der er i Strid med Garantiloven, lige saa lidt og meget mindre maa de foretage sig noget, der er i Strid med den, navnlig da der har været fuld Lejlighed til at give Garantiloven det Omfang, den skulde have haft, i hvert Fald overfor Den lille Laanekasse, hvis det var Meningen, at Laanekassen skulde med ind under den. Paa Basis af det, der vedtages her, at Garantien skal overtages af de 5 Banker under Rekurs til Statskassen, og at man ikke maa offentliggøre noget herom for ikke at offentliggøre noget i Strid med Loven af 15. Februar 1908, enes man om at udsende en Meddelelse til Ritzau Bureau om Forholdet, og man enes om et Opslag i Laanekassens Lokaler, og Meddelelsen til Ritzau og Opslaget i Laane-